

VIENNA COUSTICS

MOZART GRAND

WOJCIECH PACUŁA

Vídeň, jako místo rozkvětu všelikých nauk v dávných dobách, je známá lidem téměř z každé oblasti vědy a umění, rovněž však i těm, kteří se každodenně jedním ani druhým nezabývají. „Vídeňská škola“ – označení používané v oblasti literatury, psychologie, sociologie atd., a současně s ním i „vídeňská secese“, to všechno vytváří z hlavního města Rakousko-Uherska zvláštní a nezapomenutelné místo. A pokud

ještě přidáme muziku, jsme na správném místě... A o tu tady jde v první řadě, o hudbu!

I kdybychom nikdy neslyšeli o dříve zmiňovaných jevech, o skladatelech spojených s tímto městem slyšeli snad všichni.

Firma Vienna Acoustics, založená v roce 1989, je svázána s Vídní na všech možných úrovních. Výrazem obdivu k tvorbě hudby i k její reprodukci, jsou názvy jednotlivých modelů, odvozené od jmen slavných skladatelů. Jejich hierarchie je podrobná, protože největším a nejdražším modelem je Mahler, následuje Strauss, potom je Beethoven Concert Grant, Beethoven Baby Grant, Mozart Grand, Bach grand a výjimečně – Waltz. Samostatnou kategorií tvoří soustavy s ultramoderním, plastickým designem, rovněž pojmenované podle avantgardních skladatelů své doby: Shonberga, Webera a Berga. Několik známých hudebníků a vědců z Hudební Akademie jsem požádal o seřazení těchto jmen, od nejvěhlasnějšího skladatele po nejméně známého. Seznam jsem jim předal v naprosto náhodné formě. Každý z nich vytvořil zcela jiné pořadí. V čele třech listin se objevil Mozart a dalších pět umístilo do čela Bacha. Nemyslím si, že by lidé z Vienna Acoustics nevěděli co činí, protože již krátký pohled na soustavy nás přesvědčí o tom, že své práci rozumí dokonale. Proto právě jimi zvolené pořadí je třeba připsat zřejmě vztahům a svázanostem umělců s Vídní, nikoli jejich významu. A co když je vše pouze věcí vkusu?

V návaznosti na 250 výročí narození Mozarta jsem vybral do testu soustavu, nesoucí právě jeho jméno. Důvody byly vlastně dva, nedávno totiž část produkce VA prošla revitalizací a objevily se nové modely s označením Grand. Jedním z nich je i Mozart Grand.

Při pohledu na tyto soustavy nezbyvá než nad nimi mlasknout. Mají krásně sladěné proporce a jsou potaženy geniální folií, (nevím zda přírodní nebo vinylovou), pokrytou vrstvou laku. Vypadají však lépe než většina dých přírodních. Opticky je soustava rozdělena na tři části,

třemi dilatačními spárami - vyplněnými černou barvou, které opticky oddělují přední a zadní stěny od korpusu skříně. Soustavy lze postavit na solidní hroty, značně lépe však vypadají na černých, dvoudílných soklech, dodaných i s klíčem ve zvláštním balení. Sokly jsou konstruovány tak mazaně, že upevňovací část se nachází pod spodem soustavy a my vidíme pouze pevné, kovové odlitky, kousek oddálené od stěn soustavy. Tím vzniká dojem „volnosti a oddechu“. Jedno setkání s těmito soustavami nám stačí k tomu, abychom je okamžitě rozpoznali mezi jinými značkami a aby nám utkvěly v paměti jako vzor určité stylistiky i kvality provedení.

Poslech

Myslím, že i kdybych „veliké Mozarty“ neviděl, protože by stály za záclonou, uměl bych popsat jejich vzhled pouze na základě zvuku. Pravděpodobně by výsledek byl velmi blízký jejich skutečnému vzhledu. Tato korelace však platí i opačně. Pohled na ně nám s velikou pravděpodobností dává tušit, jak budou hrát. Krátce bychom mohli říci, že to bude zvuk na úrovni.

Pro začátek je třeba uvést, že přes optimistické údaje výrobce, soustavy nenáleží k těm lehce zatížitelným. Vyplatí se tedy pomyslet na výkonnější zesilovač. Výborně si rozuměly např. s Amplifikátorem a ještě lépe s výkonným koncovým zesilovačem Monster Power MPA 2250 SS. Neznamená to však, že musíme použít takto výkonné zesilovače, protože např. s 27-watovým Modelem 5 Avantgarde Acoustics zvuk

zachovával všechny své atributy. Vyšší výkony však zajistí lépe kontrolovaný bas. Ale, jak říkám: Amplifikátor nebo např. Musical Fidelity A5 budou tak akorát.

Také zvukový charakter, který všechny zmiňované zesilovače nabízejí, se velmi hezky sladí s tím, co nabízejí Mozarty. Okamžitě po zapojení můžeme konstatovat, že tyto soustavy hrají neslýchaně kultivovaným, krásně poskládaným zvukem. Dobře na nich zní každý druh hudby, ale např. deska „Musical Secreta“ Lucrezia Vizzana (LINN CKP 071, CD) s éterickou hudbou

XVII století, v hlavní roli s lidskými hlasy, zněla přímo famózně. Nejdůležitější schopností těchto soustav je ale přednes přirozených barev nástrojů a spojení jednotlivých částí zvuku do celků. Neznamená to jeho slepení, ale spíše hraní hladkým a pevným zvukem, ve kterém nic nevyčnívá a nic nedráždí. Obětovány jsou určité malé drobnosti v artikulaci nebo v rozměrech scény, ale kompromisy jsou – bohužel – nutné v každé konstrukci. Tento kompromis jednoduše přináší krásný a relaxující zvuk.

Začali jsme tedy klasikou, po chvíli zařazená deska „Thrak“ skupiny King Crimson (Discipline/Viržin, 40313,CD), a především skladba „Dinosaur“ jenom potvrdila dřívější poznatky. Zvuk byl plný, hustý a plynulý. Projevila se schopnost generovat mocný střední a vyšší bas. Tato oblast, v nahrávce podaná Tonym Levinem, opravdu „dělala vítr“. Stálo by za pokus,

vyzkoušet přiložené ucpávky basreflexu, hlavně v menších poslechových prostorách. Pokud soustavy stojí ve veliké místnosti, jsou schopny ji ozvučit bez problémů i s dobrým tonálním balancem.

Velmi hezky byla zobrazena kytara Frippa i lidské hlasy, které zněly hladce a teple, bez ostroty a zrnitosti, což občas při poslechu této nahrávky můžeme pozorovat.

Když Adrian Belew zpíval vysoké fráze v „Inner Garden“, mohl se jevit jeho hlas malinko „nosový“. Tady právě dávala o sobě vědět masívnost basů a přiložené zátky basreflexu by mohly z velké míry tento problém vyřešit.

Mocné podání elektroniky z nejnovější edice desky „Violator“ Depeche Mode, také znělo velmi vtahujícím způsobem, bez zdůrazněných vysokých kmitočtů, hustým a plným zvukem. To je skutečně dobře. Tato deska totiž byla zremasterována poněkud „technickým“ způsobem, s důrazem na jasnost a s nedostatky v naplnění barev. Mozarty jsou však v oblasti barev velmi silné a dokázaly dodat k informacím i ducha, takže hudba plynula s rozmachem a současně důkladně, precizně, s výbornými hlasy i tahem na branku. Podání vídeňských soustav je o něco volnější oproti vedle prezentovaným Audiovector Mi3 Signature, je však harmonicky bohatší. Starší nahrávky, jako je „At The Concertgebouw“ Oskara Petersona, vydaná v Japonsku k jeho 80. výročí narození, ukázaly, že dohromady to dává příjemný, dobře definovaný zvuk, s velmi dobrými barvami nástrojů. Vyšší středy byly malinko lahodnější, ale taková je krása těchto soustav. Proto nikdy nebudeme zaskočeni nepříjemnými pazvuky a ostroty v nahrávce. Poslouchal jsem tyto soustavy také s nasazenými kryty reproduktorů, jejichž speciální konstrukce má pomoci v zobrazení široké zvukové scény. Opravdu to fungovalo, zvuk se dostával mimo soustavy, byl větší a širší. O něco však klesla sevřenost středu scény, takže jsem se nakonec rozhodl krycí mřížky sundat. Soustavy takto vypadají značně lépe.

A tak to bylo až do konce poslechových testů. Každá další nahrávka potvrzovala předešlé poznatky, o velmi vysoké úrovni Mozartů Grand. Jsou krásně provedené, mají velmi dobré proporce a adekvátní zvuk ke svému vyšlechtěnému vzhledu. A že nejsou tak analytické a důkladné jako např. BaW? To je ta volnost výběru – díky bohu ji máme.

Konstrukce

Soustavy Vinna Acoustics Grand jsou konstrukcí střední velikosti, spíše úzké a dosti hluboké. Přední stěnu okupují 3 měniče: výšky obstarává hedvábná kopulka Scan-Speak, speciálně modifikovaná pro VA, pod ní je umístěn středobasový měnič a podstatně níže ještě jeden, tentýž. Tyto měniče patří dlouhá léta, vlastně od založení firmy, mezi její oblíbené jednotky. Z historického pohledu lze vypořadovat, že v konstrukcích Vienny se objevily různé patenty, také ty s kovovými membránami, ve zvuku měničů X3P však musí být něco, co způsobuje, že firma se jich stále drží. Zde jsou použity modely s průsvitnou membránou a solidním odlévaným košem, o průměru 165mm každý. Charakteristické pro VA je roztažení hlavního páru měničů, zde pracujícího jako klasické dvojpásmo a dodatkového měniče (nebo páru), umístěného v blízkosti podlahy a pracujícího pouze v oblasti nízkých kmitočtů. Ten pak tvoří s výše umístěným párem dvou a půl pásmovou konstrukci. Takovéto uspořádání má v akustice své opodstatnění – spodní měnič je umístěn v místě, ve kterém jeho součinnost s podlahou přináší nejvíce výhod. Protože je oddělen dost nízko a hraje všesměrově, neovlivňuje výše posazené dva

měníče, simulující bodový zdroj zvuku. Uměním takovýchto projektů však není samotné roztažení reproduktorů, ale přesně vyladěná vzdálenost mezi nimi.

Skříň je vyrobena z desky MDF o síle 20mm. Protože oba měniče X3P mají své vlastní komory, ventilované vlastními basreflexovými otvory, konstrukce je zpevněna vnitřními příhradami a ještě zpevňujícími věnci. Vnitřní tlumení není veliké (stále častěji se setkávám s konstrukcemi o nepříliš bohatém ztlumení vnitřku – všechny zní potom více živě a více dynamicky, než ty silně vytlumené). Zde jsou použity pláty filcu, a to pouze v určitých

místech vnitřku. Vzpomínané roury basreflexu jsou velmi elegantně integrovány do černého elementu na zadní stěně, k němuž jsou zevnitř soustavy přišroubovány jednotlivé části výhybky (vzduchové cívky, polypropylenové kondensátory, spojující měděný kabel typu solid-core). Z vnější strany desky jsou umístěny velmi dobře vypadající, samostatné reproduktorové terminály se zlacenými kontakty, které se velmi dobře utahují.

Opravdu velmi hezká konstrukce!

Překlad V. Navrátil